

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. An motus & tempus potuerint esse ab æterno?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

olum prius, jam reperitur definitum, quod est successivum: Si autem antequam sit posterius, non est successivum: cum jam est posterius, quæro de illo posteriori, vel est ab æterno, vel non; si non est ab æterno: Ergo non successit ab æterno, adeoque nec successio æterna: Si est ab æterno illud posterius, Ergo prius, quod etiam complet rationem successivi, non est ab æterno: quia duratio prioris & posterioris non sunt commensurabiles, & si posterius ab æterno prius non erit ab æterno: alias commensuratum durationem haberet. Ut autem prius non sit ab æterno, si posterius est æterno, implicat in terminis.

OBJICITUR 1. Quamvis verum sit, quod immediate à DEO gallina v. g. producta, sit prior quacunque determinata generatione, non est tamen verum, esse priorem omni successivæ generatione, collectivè acceptâ. Quod probatur. Quamvis sit vera hæc propositio in sententia Aristotelis, post quamlibet divisionem in partes quantumvis minimas, possibiles esse alias divisiones, tamen falsa est hæc Consequentia: Ergo post omnes divisiones hujus continui, possibilis est alia. Rursus vera est hæc propositio: quilibet numerus finitus, habet alium numerum finitum excedentem; Ergo omnes numeri collectivè sumpti, habent numerum excedentem. Ergo etiam ex hoc antecedenti: Creatura immediate à Deo producta antecedit omnem generationem distributivè acceptam, non sequetur, quod antecedit omnem collectivè acceptam.

RESPONDETUR adferendo disparitatem. Quia in adlatis exemplis reperitur absurdum, nullum autem est in consequenti. Quod ipsum probatur: quia in partibus collectivè acceptis continentur omnes partes possibiles, in numero item finito collectivè accepto continentur omnes numeri finiti, adeoque, si aliquid restaret supra collectionem numeri finiti, restaret aliquid supra id, quod est etiam in tota collectione numeri finiti, adeoque restaret aliquid supra seipsum: item in omnibus partibus divisibilibus collectivè acceptis, continentur partes omnes, si ergo adhuc essent divisibiles supra, quam essent divisibiles. Jam autem in generatione illa successiva ab æterno, non contineretur id, quod supponitur immediate productum à DEO. Hinc, si ponatur illud immediate à DEO productum, esse prius omnibus aliis generationibus collectivè acceptis, non supponetur prius seipso. Denique non arguitur hic ex eo, quod singulis genitis sit prior gallina immediate à DEO producta, esse etiam priorem omnibus collectivè acceptis; quod, amen solum adstruere videtur objectio adlata: quando autem teneat consequentia à distributione ad collectionem, dictum in prima parte, ubi probatur DEI existentia.

OBJICITUR 2. Possibilis est generatio æterna à parte post: Ergo etiam possibilis erit generatio æterna à parte antè.

RESPONDETUR. disparitatem esse; quia si concedatur prius & posterius in generatione æterna à parte post, nullum esset absurdum; nec enim pro absurdo inferri potest, aliquid ex illis non esse æternum, cum pro concessio detur, nihil esse illud æternum, si autem concedatur prius & posterius in generatione æterna à parte antè, sequetur absurdum, ut dictum supra.

OBJICITUR 3. Ponamus stupam applicari igni ab æterno, cum ignis sit causa necessaria, eodem instanti, quo ponetur cum stupâ, igniet stupam. Idemque ad imaginationem promptius fiet in pyrio pulvere. Ergo generabit ab æterno ignem. Itè ponatur lapis ab æterno suspensus in aère, descendet deorsum ab æterno, qui modus est successivus &c. Ergo aliquid successivum potest dari ab æterno. Angelus item creatus ab æterno posset unam cognitionem post aliam exercere, quo in eventu, daretur successio cognitionum.

RESPONDET OVIEDO, ab igne non comburendam stupam ab æterno, idem dicendum de pyrio pulvere, lapide, &c. RATIO: quia hoc ipso, quod DEUS velit creare stupam ab æterno, decernet independentem à quocunque contrario, exigente illius corruptionem, conservare illam per æternitatem: comburi itaque non poterit, nisi in tempore; quod tempus incipere citius & citius potest, ita ut nullum sit assignare tempus, quo citius igni non potuerit, quia res æterna à parte antè potest hoc vel illo tempore, vel instanti finire. Addit non posse dici, quod ignis comburat stupam primo instanti, quo posset; posset enim citius & citius.

Punctum Difficultatis 2.

An Motus & Tempus potuerint esse ab æterno?

DICENDUM est. *Motum successivum & Tempus non potuisse esse ab æterno.*

PROBATUR primò. Restaurando argumenta, quibus responsionem attulit OVIEDO.

Primum ARGUMENTUM est. In motu successivo necessariò debent dari partes priores & posteriores, tunc quæro, illud prius vel antecessit id, quod est posterius, æternitate, vel antecessit non nisi tempore? si antecessit æternitate? Ergo motus ille non fuit ab æterno successivè fluens; si antecessit tempore? Ergo posterius illud non fuit ab æterno, nec etiam prius illud fuit ab æterno; siquidem antecessit non nisi tempore, quod non est ab æterno.

RESPONDET OVIEDO. Quod nulla pars motus fuerit ab æterno, sed inde non sequitur motum non fuisse ab æterno, quia etsi quilibet illius pars fuerit in tempore, ante illam potest assignari

gnari alia prius tempore existens; & sic in infinitum alia & alia prior, ratione quarum partium, motus dicitur ab aeterno esse.

CONTRA. Tum quia, si nulla pars motus successivi potuit esse ab aeterno, nec motus ipse successivus, potuit esse ab aeterno. Quod ipsum probatur. Si partes hominis non potuissent esse ab aeterno, nec ipse homo potuisset esse ab aeterno; Ergo & in presenti idem dicendum. tam enim essentialiter homo constituitur suis partibus, quam motus successivus, suis. Tum quia eodem jure respondendi dici posset, etiam generationes posse esse ab aeterno; quia etsi quilibet fuerit in tempore, potest tamen ante illam assignari, prior & prior generatio, & tamen posse esse generationes ab aeterno. Negat Oviedo. Tum quia ex eo tantum salvaretur aeternitas motus, quia ante quemcumque motum potest assignari motus prius tempore existens, & sic in infinitum; sed hoc non potest salvare aeternitatem motus, ut probatur, quia prius & posterius in infinitum dabile, semper tamen in tempore, non adstruit aeternitatem, tempus enim non fundat, sed destruit aeternitatem.

SECUNDUM Argumentum est: Si motus fuit ab aeterno, verum erit dicere Deum non fuisse prius tempore motu. Hoc posito quaeritur? vel verum erit dicere, Deum non esse priorem omnibus partibus motus, vel certe verum erit dicere, aliquam parte priorem non fuisse: Neutrum dici potest. Non primum; quia cum aliqua illius partes factae sint in tempore; falsum erit dicere, quod Deus non sit prior illis; Non etiam verum erit dicere secundum; quia respectu quarum partium motus, non est prior Deus, adhuc continent illae partes motus in se, prius & posterius, adeoque adhuc respectu illarum, prior erit Deus.

RESPONDET Oviedo: Deum non esse priorem tempore motu ab aeterno, id tamen verificatur, non de aliquibus partibus motus, nec de omnibus partibus, sed de omnibus collectivè sumptis, quibus omnibus, hoc modo sumptis, Deus non est prior.

CONTRA. Tum quia illo Deus non est prior, quod est ab aeternitate: sed collectivè acceptae omnes partes, non sunt ab aeternitate. Ergo. Major probatur. Quia Deus est prior omni eo, quod est in tempore. Minor principalis probatur. Quia collectivè acceptae omnes partes, etiam motu ab aeterno dato, includunt eas, quae fuerunt in tempore, alias non omnes, nec collectivè acciperentur. Ergo falsum est, quod omnibus illis collectivè acceptis non sit prior, & sicut v.g. falsa est haec propositio: Discipuli omnes collectivè accepti salvabuntur, siquidem unus Judas damnabitur, sic falsa erit haec: Omnibus collectivè acceptis partibus, Deus non est prior: siquidem est prior illis, quae sunt in tempore, clauduntur tamen illa collectione. Tum

quia de illis partibus collectivè acceptis quaro; an vera sit haec Universalis, Nulla est pars, quae Deus non sit prior? si est vera? Ergo & totam illam collectionem antecedit: quod probatur: quia illa negativa Universalis est explicabilis per descensum distributivum, de singulis verificabilem. Ergo etiam verificari debet de tota collectione. Nam si verum est dicere; nullus in hoc loco est albus, verum etiam erit dicere de tota collectione, quod non sit alba. Quod si illa negativa Universalis, scilicet: Nulla est pars, quae Deus non sit prior, si inquam est falsa, Ergo vera erit Contradictoria illius; Aliqua est pars, quae Deus non est prior; quae ipsa propositio, quia non est de singulis partibus motus verificabilis, de illis ipsis redibit argumentum, quomodo sint ab aeterno, cum habeant prius & posterius. Tum quia si est Deus prior aliquibus, & omnibus partibus, quomodo non est prior, omnibus collectivè.

TERTIUM Argumentum est à pari. Implicant generationes ab aeterno. Ergo & motus ab aeterno.

RESPONDET. Disparitatem esse; quia in generationibus deveniri debet ad unum principium, à quo reliqua genita, & ipsum non est genitum ab ipsis; in motu autem, non est devenire ad prius tempore, existens prius reliquis omnibus, quae successivè fluunt.

CONTRA. In generatione est necesse devenire ad unum principium, à quo reliqua genita. Ergo in motu est necesse devenire ad primum omnium motum, cui reliqua omnia successivè, & ipsum nulli successit.

PROBATUR Secundò. Posito, quod motus ab aeterno esse posset, quaro, vel haberet adhuc prius & posterius, vel non haberet? si non haberet prius & posterius idque ab aeterno? Ergo non datur motus successivus ab aeterno; quia successivum definitivè stat priori & posteriori, quod tu dicis non dari ab aeterno. Quod si motus ille successivus habet posterius, idque ab aeterno? Ergo & est aeternus, ut supponitur, & non est, quia id quod aeternum est à parte Antè, posterius non est, nihil enim potest esse prius eo, quod est ab aeterno, & tamen motus successivus includit posterius.

PROBATUR Tertiò. Valet hoc argumentum, quod probat Oviedo: partes motus successivi, non posse esse ab aeterno; & est tale. Omnis pars motus existentis ab aeterno, habet aliquid prius existens, videlicet aliam partem: Sed omne quod habet aliquid prius, est existens in tempore: Ergo omnis pars motus existentis ab aeterno est in tempore. Ergo etiam valebit hoc argumentum; Omnis motus successivus existens ab aeterno habet prius & posterius: Sed omne quod habet prius & posterius, est in tempore. Ergo omnis motus successivus

existens ab æterno, est in tempore. Major constat definitione motus successivi. Minor ipsius est Ovidi, modus autem arguendi consimilis priori.

RESPONDET Pontius. Motum & quodcunque Ens successivum spectari posse secundum se, & omnes suas partes: ita ut quælibet illius pars sit ab æterno; & sic motus, non potest esse ab æterno, propter adlatas rationes. Deinde motus & quodcunque Ens successivum, potest esse ab æterno; quia ita se habet, ut æternitas non possit coexistere ulli tempori imaginario aut reali, cui illa res secundum aliquid sui non coexistat, quamvis non coexistat ipsi, secundum se totam.

CONTRA. Tum quia motus in ista acceptione secunda, vel habet prius & posterius, vel non habet: si non habet: successivus non est; si habet, sequentur absurda jam adlata. Tum quia quamvis ponatur, quod æternitas nulli tempori etiam imaginario coexistere possit sine hoc, quod etiam motus secundum aliquid sui coexistat tempori, tamen per hoc salvari non potest motus illius æternitas, quia & esset æternus ut supponitur, & non esset, quia coexistentia cuicunque tempori se sola non arguit æternitatem; quia in sententia Aristotelica una hora ita dividi potest, ut aliquid illius coexistat æternitati toti, & tamen ratio horæ non fundat æternitatem. Tum quia tempus etiam imaginarium habet imaginarium prius & posterius; adeoque imaginarium non fundans æternitatem; sicut prius & posterius reale fundat non æternitatem realem.

Punctum Difficultatis 3.

An Ens permanens potuerit esse ab æterno.

Titulus potest procedere imprimis hoc sensu: An creatura una vel plures ab æterno sine successione produci potuerint? Deinde, an si Deus aliquam creaturam permanentem poneret ab æterno, posset successive aliam secundam facere, & tamen ab æterno, utrumque resolveretur.

DICENDUM est. Implicare contradictionem, ut si Deus ponat aliquam creaturam permanentem ab æterno, possit successive aliam secundam producere, & tamen ab æterno.

PRIMA implicantia est. Si Deus creet Ens permanens ab æterno, vel potuisset creare aliud Ens permanens in tanta distantia, in quanta per impossibile gallina A, ex ovo B, exclusisset gallinam C; vel non potuisset creare? si potuisset, quæro, illa secunda creatura vel distaret spatium finito ab illa prima vel infinito spatio: si spa-

tio finito? Ergo nec illa prima fuit ab æterno; Siquidem ab eo quod in tempore est, non nisi finite distaret, si autem distaret spatio infinito? Ergo non stas in suppositione, quod scilicet tanta intercesserit inter utrumque distantia, quanta foret, si per impossibile gallina A ex ovo B exclusisset gallinam C, quia hæc alterationes non deponunt spatium infinitum. Si autem non potuisset creare aliam creaturam permanentem in tanta distantia, de qua hinc? Ergo multo minus potuisset illam creare successive, & tamen ab æterno. Deinde potuisset illam creare citius & citius, & citius, ita, ut potuerit eam etiam ab æterno creare si voluisset, tunc quæro, computando à tempore usque ad æternitatem, idque per infinitas mensuras, vel includeretur in illa computatione etiam dista distantia, vel non includeretur? Si includeretur? cum Deus potuerit per te incipiendo à tempore etiam in æternitate creare secundam creaturam permanentem, incidisset etiam in illam distantiam, de qua hinc; redibitque argumentum factum: si non includeret etiam illam distantiam, ergo si in illa distantia secundam creaturam permanentem producere non posset, neque posset producere ab æterno, contra quam tu assumas: sed si veniretur ad illud instans, jam in illo producere non posset, adeoque nec in æternitate, ibique finiretur illud citius, & citius, quo Deus potuisset ponere creaturam.

Nec valet, si dicas, quod in illa quidem distantia producere non posset illud secundum Ens permanens, posset tamen ab æterno, rediret enim argumentum, an illa distantia in qua impossibile est Deum creare secundam illam creaturam, distet spatio finito an infinito.

RESPONDEBIS primò. Argumentum multum probare, probaret enim etiam Verbum æternum, non esse ab æterno. Quæram enim, an in tanta distantia à productione verbi potuerit poni creatura permanens? redibuntque argumenta facta.

CONTRA est. Quia cum implicet creatura permanens ab æterno, successive tamen producta, hinc fit, quod quamvis citius & citius in tempore produci possit, non tamen produci possit ab æterno, hinc in illam distantiam, de qua procedit argumentum, nunquam incidere potuisset.

RESPONDEBIS secundò. Quod cum æternitas habeat transitum inconsummabilem, quamvis citius & citius produci potuisset illa secunda creatura, non deveniretur unquam usque ad æternitatem, nam hæc habet transitum inconsummabilem, consequenter non sequeretur, quod deberet incidere in illam distantiam.

CONTRA. Quia quamvis per mensuras finitas infinitum exhauriri non possit, exhauriri tamen potest per infinitas mensuras, adeoque deveniri poterit ad illam distantiam; vel si non vis for-